

AZ ISMERETEK ALKALMAZHATÓSÁGÁNAK KORLÁTAI

Molnár Gyöngyvér

*Szegedi Tudományegyetem, BTK, Neveléstudományi Tanszék
MTA-SZTE Képességkutató Csoport; SZTE Oktatásméleti Kutatócsoport*

Kulcsszavak: problémamegoldás, mérés-értékelés, valószínűségi tesztelmélet

Miután a világ vezető politikusai felismerték, hogy a tudás a gazdasági fejlődés motorja, világszerte megerősödtek azok a kutatások, amelyek az iskolában elsajátított tudás minőségét, hasznosíthatóságát vizsgálják (*Frensch és Funke, 1995*). Ennek hatására ismét központi fogalommmá vált a tudástranzfer és a problémamegoldás (OECD, 2004). A korábbi ismeretek alkalmazhatóságát vizsgáló kutatások mintegy folytatásaként tekinthetünk a bemutatásra kerülő vizsgálatra.

Az elemzések fő kérdése, hogy mennyiben befolyásolja az ismeretek alkalmazhatóságát a probléma jellege, összetettsége, szemantikai gazdagsága, intranszparenciája, tudásgazdagsága és életszerűsége a minta különböző kohortjai tekintetében.

A felmérésben 5827 hetedik és tizenegyedik évfolyamos diák vett részt, 59/41% arányban. A minta reprezentatívnak tekinthető az adott évfolyam vonatkozásában. A feladatlap megoldására egy tanóra állt a diákok rendelkezésére. A feladatlap problémái három kontextusban (vásárlás, banki és utazási szituáció) mozognak. A megoldandó problémák a megoldáshoz szükséges és elégséges információk ismertsége függvényében is három csoportba sorolhatók.

A hetedik évfolyamon elért 15%-os átlagteljesítményhez képest lényeges javulás tapasztalható tizenegyedik évfolyamra (35%), azonban még ott is jelentős azon diákok aránya, akik még a hetedik évfolyamos átlagos teljesítményt sem érik el. A legnagyobb különbség hetedik évfolyamon a banki problémák megoldásában mutatkozott. Volt olyan diák, aki kevesebb, mint 1%, míg volt, aki közel 85% valószínűséggel jól megoldotta ezen típusú problémák egy részét. A hetedik évfolyamosok a vásárlással kapcsolatos problémák megoldásában bizonyultak legjobbnak, ezt követte az utazással és végül a banki műveletekkel kapcsolatos problémák megoldása. A problémák szerkezete tekintetében azok a problémák bizonyultak könnyebbeknek, ahol kevesebb információt kellett begyűjteni és azok lehetőség szerint egy helyen voltak megtalálhatók. A tizenegyedik évfolyamon az átlagos képességszintek a hetedik évfolyamon tapasztaltakhoz képest közeledtek egymáshoz a három kontextusban, illetve a szórások mértéke is hasonlóvá vált mindhárom területen.